ται παράνομος. Σφακτηρία, καὶ Πύλος, τὸ μέγα τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἔλαθεν ἔργον. ὅθεν Κερκυραῖοι μὲν παρὰ τὰς Ἀθήνας ἐκκλησιάζουσιν· Κορίνθιοι δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀντιφθέγγονται. αἰγινῆται δὲ κατηγορήσαντες εἰς Λακεδαίμονα ἔρχονται. καὶ σωφρονῶν μὲν ἐπ' ἐκκλησίας Ἀρχίδαμος. Σθενελαΐδας δὲ ἐπὶ μάχην κινῶν. καὶ πρὸς τούτοις ὁ Περικλῆς πρεσβείαν ἀτιμάζων Λακωνικήν, καὶ χαλεπαίνειν οὐ συγχωρῶν Ἀθηναίους νοσοῦντας. ταῦτα καθάπαξ παρὰ τῆς Θουκυδίδου συγγραφῆς πρὸς ἅπαντα τηρεῖται τὸν βίον. Εἶτα τις (Σύγκρισις.) αὐτῷ παραβάλλοι τὸν Ἡρόδοτον; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν διηγεῖται πρὸς ἡδονήν, ὁ δὲ πρὸς ἀλήθειαν ἅπαντα φθέγγεται. ὅσον δὴ τὸ πρὸς χάριν τοῦ πρὸς ἀλήθειαν ἔλαττον, τοσοῦτον Ἡρόδοτος τῶν Θουκυδίδου καλῶν ἀπολείπεται. Πολλὰ (Ἐπίλογος.) ἦν ἕτερα περὶ Θουκυδίδου διεξελθεῖν, εἰ μὴ τὸ πάντα ἐρεῖν, τὸ τῶν ἐπαίνων παρείλετο πλῆθος.

ΣΟΦΙΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

Σοφίαν εὐτυχὲς μὲν λαβεῖν, ἐπαινέσαι δὲ (Προοίμιον.) πρὸς ἀξίαν ἀδύνατον. ἢ τοσοῦτον εὐδαιμονίας περίεστιν, ὡς κοινὸν κτῆμα καταστῆναι θεῶν. ἄλλος μὲν γὰρ ἄλλό τι τῶν θεῶν ἐπετήδευσεν. Ἥρα τῶν γάμων ἐπιστατεῖ. πολέμων Ἄρης μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς. πυρὶ παρεχάλκευσεν Ἥφαιστος. Ποσειδῶν ἡγεῖται τοῖς πλέουσιν. ἄλλος ἄλλό τι τῶν θεῶν ἐπισκήψατο· σοφίας δὲ ἅπαντες μετέχουσιν, ἰδίως δὲ παρὰ πάντας ὁ Ζεύς. ὅσῳ γὰρ τῶν θεῶν ἐστι δυνατώτερος, τοσούτῳ πάντων κατέστη σοφώτερος. καὶ σοφίᾳ Διὸς τὴν δυναστείαν πιστοῦται. Καὶ θεοὶ μὲν αὐτὴν (Γένος.) ἐκτήσαντο σύμφυτον, τὸ δὲ κτῆμα προ- (Τροφή.)

ἦλθεν

Ε.Ε.Δ τμ. Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἦλθεν εἰς γῆν, καὶ θεῶν παῖδες εἰς τὸν βίον ἠνέγκαντο. διὸ καὶ θαυμάσαι τοὺς ποιητάς μοι περίεστιν, οἳ Παλαμήδην, καὶ Νέστορα, καὶ εἴτις ἄλλος ἐν τοῖς πρώτοις σοφώτατος ᾄδεται, θεῶν παῖδας ἐποίησαν, οὐ κατασάντας τὴν φύσιν θεῶν. εἰ γὰρ ἂν καὶ αὐτοὶ θεοὶ καθειστήκεσαν, καὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ γένους, τὸ κοινὸν ἐδήλουν τῆς ἀρετῆς. ἀλλ' οἳ τὴν θεῶν ἀρετὴν προσεκτήσαντο, θεῶν ἐνομίζοντο παῖδες, καὶ δοκοῦσι θεῶν· ὧν σοφίας κτῆμα τοῦ γένους προῆλθεν ὑπόμνημα.

Πράξεις. Σοφία τοίνυν ἐφ' ἑκάτερα κρατεῖ τῶν καιρῶν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα παρὰ τὴν εἰρήνην μόνην εὐδοκιμεῖ· τὰ δὲ παρὰ τὸν πόλεμον μόνον θαυμάζεται. μόνη δὲ σοφία τῶν ὄντων ἑκατέρων κρατεῖν ὡς ἑνὸς ἐξεπίσταται. πολιτεύεται μὲν γὰρ κατὰ πόλεμον, ὡς εἰρήνην παντελῶς ἀγνοήσασα. τῆς δὲ εἰρήνης οὕτω μετέχει, ὡς ἀγνοοῦσα καθάπαξ τὰς μάχας, καὶ παρ' ἣν ἂν κρατῇ, μόνης εἶναι νομίζεται. νομοθετεῖ μὲν γὰρ ἐν εἰρήνης καιρῷ, καὶ παντοδαπῆς ἡσυχίας εἴδεσι κέχρηται. τοῖς δὲ πολέμοις ἐξηγεῖται τὰς νίκας. καὶ σοφίᾳ κρατεῖν ἐν τοῖς ὅπλοις παρέχουσα, παρὰ τὰς ἐκκλησίας ἄλλον οὐκ ἐᾷ κατορθοῦν, ἀλλ' ἐπ' ἀμφότερα κρατεῖν οἶδεν ἐπίσης, πολεμοῦντας, καὶ μένοντας. μόνη σοφία τὰ θεῶν ἐπικρίνεται. μόνη γὰρ ὡς θεὸς τὸ μέλλον ἐπίσταται. αὕτη γεωργοῖς ἀνῆκε τὴν γῆν, καὶ τοῖς πλέουσι νέμει τὴν θάλασσαν. οὔτε καρποὺς ὑπῆρχε λαβεῖν σοφίας χωρίς, οὔτ' αὖ πάλιν ἐπιβαίνειν νεὼς χωρὶς τοῦ σοφῶς κυβερνήσοντος. ὥστε πᾶν εἴτι θάλαττα φιλοτιμεῖται, καὶ ὅσα γῆ τοῖς ἀνθρώποις παρέχει, ταῦτα σοφίας καθεστήκασιν εὑρέσεις. αὐ-

τη

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ... ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ ... ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

τῇ λήθῃ οὐ κατέλιπεν, ἃ τῶν ἀπορρήτων οὐρανὸς ἔχει παρ' ἑαυτῷ. καὶ γὰρ ὅσον ἥλιος περιέρχεται κύκλον, καὶ ἃ τῶν ἀστέρων περιέδραμεν ἕκαστος, μόνη σοφία τοῖς ἀνθρώποις ἐξεῦρεν. ἤδη καὶ τὰ τῆς γῆς ὁ σοφὸς οὐκ ἠγνόησεν, καὶ ὡς τελευτῶντες ἐσόμεθα, μόνη σοφία παρέσχεν. Τροίαν εἷλεν, ἣν ἑλεῖν ὁ πολὺς οὐ δεδύνηται χρόνος, σοφὸν παρεστήσατο βούλευμα· καὶ Περσῶν ὅλην διέλυσε δύναμιν, δι' ἑνὸς κουροῦσα βουλεύματος. ὁ Κύκλωπος ὀφθαλμὸς διεφθείρετο [ἴσ. διεπείρετο], βεβουλευκότος Ὀδυσσέως σοφώτερον. ὥστε πᾶν ὅ, τι κρατεῖ, σοφίας προῆλθεν. Ἔστι τίς [Σύγκρισις] αὐτῇ τὴν ἀνδρείαν παραβαλεῖ; ἀλλ' ὃ ποιεῖν πέφυκε δύναμις, ἐκ σοφίας κομίζεται. κἂν τῆς ἀνδρείας ἀνέλῃς τὴν φρόνησιν, κατηγορούμενον ἔμεινε. Πολλὰ ἦν ἄλλα περὶ τῆς σοφίας διε- [Ἐπίλογος] ξελθεῖν, ἀλλ' εἰς ἄπειρον ἐρεῖν τοῖς διεξιοῦσιν ἀμήχανον.

ὍΡΟΣ ΨΟΓΟΥ.

Ψόγος ἐστὶ λόγος ἐκθετικὸς τῶν προσόντων τινὶ κακῶν. τόπου δὲ καὶ τῷ διενήνοχε, τῷ τὸν μὲν τόπον ἐπάγεσθαι κόλασιν· τὸν δὲ ψόγον μόνην ἔχειν διαβολήν. διαιρεῖται δὲ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις, οἷσπερ καὶ τὸ ἐγκώμιον, καὶ τοσαῦτα δεῖ ψέγειν, ὅσα καὶ ἐγκωμιάζειν· πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά. ψεκτέον δὲ καὶ κοινῇ, καὶ καθ' ἕκαστον. καὶ προοιμιαζόμενος, ἐποίσεις τὸ γένος, ὃ διαιρήσεις ὁμοίως τῷ ἐγκωμίῳ. καὶ τὴν ἀνατροφήν, καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ τὸν ἐπίλογον οὕτω θήσεις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐγκωμίοις.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΨΟΓΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

Προοίμιον. Οὔτε τὴν ἀρετὴν ἐπαίνων χωρίς, οὔτε τὴν κακίαν ἔξω ψόγου προσήκει καταλιπεῖν, ὅτι καὶ δι' ἀμφοτέρων ἐγκαταλείπεται κέρδος, ἐπαινουμένων μὲν ἀγαθῶν, κακιζομένων δὲ πονηρῶν. ἅπαντας μὲν οὖν ἀκοῦσαι κακῶς δίκαιον τοὺς διακειμένους κακῶς. τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἁπάντων τὸν Φίλιππον, ὅσῳ καὶ πάντας πονηροὺς ὑπερέβαλε.

Ἔθνος. Προῆλθε μὲν γὰρ ἔθνους, ὃ τῶν βαρβάρων καθίσταται χείριστον, τόπον ἐκ τόπου δι' ἀνανδρίαν μεταβάλλειν ζητοῦντος. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ τὸ πρῶτον ἐξῴκησαν· εἶτα πλανώμενοι, πρὸς ἣν ἔχουσι καταπεφεύγασι. καὶ δυοῖν δυστυχίαιν εἰς τὴν οἴκησιν χρώμενοι, τοῖς μὲν κρείττοσιν εἴκοντες, τοὺς δὲ χείρους ἐκβάλλοντες, ἐξ ἀνανδρίας καὶ πλεονεξίας οἰκεῖν βεβαίως οὐ συγχωρούμενοι. καὶ γεγεννημένος ἔθνους τοιούτου, φαυλοτέρας προελήλυθε πόλεως. Μακεδόνες γὰρ τῶν βαρβάρων οἱ χείριστοι.

Πατρίς. Πέλλη δὲ τῆς Μακεδόνων γῆς τὸ φαυλότατον. ἐξ ἧς οὐδὲ δουλούμενοι χαίρουσιν ἄνθρωποι.

Πρόγονοι. Καὶ τοιαύτης γῆς γεγονώς, προγόνοις ἐχρήσατο χαλεπωτέροις τῆς γῆς. Φίλιππος γὰρ τούτῳ καθίστατο πρόγονος, κρατεῖν τῆς χώρας ἐκ τοῦ γένους οὐ συγχωρούμενος.

Πατήρ. Εἶτα Ἀμύντας πατὴρ εἰς βασιλείαν ἑτέρων δεόμενος. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐληλαμένον κατήγαγον.

Ἐπιτηδεύματα. Καὶ τοιούτων ὀφθείς, μένων παρὰ Θηβαίοις ὡμήρευε. καὶ διατρίβων ἐπὶ μέσης τῆς Ἑλλάδος, οὐ μετετίθει τῇ συνουσίᾳ τὸν τρόπον, ἀλλ' ἀκρασίαν βαρβαρικὴν ἐν Ἑλληνικοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔφερε. καὶ διῃρημένων ἁπάντων Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ἐφ' ἑκατέρων ἦν ὁ αὐτός, πονηρίαν ἴσην ἐν οὐχ ὁμοίοις

ἐργα-

ἐργαζόμενος γένεσι. Καὶ πρῶτον κατεδου- Πράξεις.
λοῦτο τὸ συγγενὲς, τὴν ἀπιστίαν οἷς προῆλθεν ἐπι-
δεικνύμενος, ὅθεν ἐπιὼν τοὺς προσχώρους διέ-
φθειρε, καὶ Παίονας λαβὼν, Ἰλλυριοὺς προσετίθετο.
καὶ Τριβαλλῶν ᾕρει τὴν γῆν ἐπιὼν, τοσαῦτα λαμ-
βάνων ὁπόσα τῶν γενῶν ἐτύγχανε πρόσκείμενα. καὶ
τὰ μὲν σώματα τῶν βαρβάρων ᾕρει μαχόμενος.
τὰς δὲ γνώμας μετὰ τῶν σωμάτων οὐχ ᾕρει. ἀλλ'
ὠνειροπόλουν ἀπόστασιν οἱ τοῖς ὅπλοις δουλεύοντες.
καὶ τοῖς λογισμοῖς ὑπῆρχεν αὐτόνομα, τὰ τοῖς
ἔργοις δουλεύοντα. καὶ παραστησάμενος τοὺς
βαρβάρους ὁμόρους, ὁδῷ προϊὼν ἐχώρει παρὰ τοὺς
Ἕλληνας. καὶ πρῶτον μὲν τὰς ἐπὶ Θρᾴκης Ἑλλή-
νων κατεστρέφετο πόλεις, αἱρῶν μὲν Ἀμφίπολιν,
τὴν δὲ Πύδναν χειρούμενος. καὶ Ποτίδαιαν μετ'
αὐτῶν ἐπαγόμενος, οὔτε τὰς Φερὰς ἔξω τῶν
Παγασῶν, οὔτε Μαγνησίαν ἔξω Φερῶν ποιούμενος.
ἀλλ' ὅλαι Θετταλῶν ἡλίσκοντο πόλεις, καὶ ὥσπερ
σύμβολον τοῦ γένους τὴν δουλείαν ἐφέροντο. Ἄ- Τελευτή.
ξιον δὲ περὶ τῆς αὐτοῦ τελευτῆς διελθεῖν. ὡς
γὰρ ἐπιὼν τὰ πολλὰ κατεστρέφετο, καὶ παρασπον-
δῶν κατεδουλοῦτο, τοὺς σπενδομένους αὐτῷ, ἀγα-
νακτοῦντες ἐπὶ τοῖς παρασπονδηθεῖσιν οἱ θεοὶ,
πρέπουσαν αὐτῷ τελευτὴν ἐπηγάγοντο. οὐ γὰρ
ἀνεῖλον μαχόμενον, οὐδὲ μάρτυρα τῆς αὐτοῦ τε-
λευτῆς ἀριστέα ἐποίησαν, ἀλλ' ἐπ' αὐταῖς ταῖς
ἡδοναῖς διαφθείρουσι, καλὸν ἐντάφιον τοῖς Φι-
λίππου κακοῖς πεποιημένοι τὰς ἡδονάς. ὡς ἂν
κατ' ἄμφω τῆς ἀκρασίας φέροιτο μάρτυρας, καὶ
βιοὺς, καὶ κτεινόμενος. Εἶτα τίς αὐτῷ Σύγκρισις.
παραθῆσαι τὸν Ἔχετον; ἀλλ' ὁ μὲν μικρὰ τῶν
ἄκρων ἀποστερῶν, τὸ λοιπὸν εἴα τοῦ σώματος.
ὁ δὲ

ὁ δὲ ὅλα μεθ' ὅλων διέφθειρε σώματα. ὅσῳ δὴ χαλεπώτερον ὅλον ἢ μέρος διαφθειρόμενον, τοσούτῳ Φίλιππος Ἐχέτου δεινότερος. Λήγειν ὁ Φίλιππος περιὼν οὐκ ἠπίστατο, λήγειν δὲ ἀνάγκη τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον διεξερχόμενον.

Ἐπίλογος.

ΟΡΟΣ ΣΥΓΚΡΙΣΕΩΣ.

Σύγκρισίς ἐστι λόγος ἀντεξεταστικός, ἐκ παραθέσεως συνάγων τῷ παραβαλλομένῳ τὸ μεῖζον, ἢ τὸ ἴσον. δεῖ δὲ συγκρίνοντας, ἢ καλὰ παραθεῖναι χρηστοῖς, ἢ φαῦλα φαύλοις, ἢ χρηστὰ πονηροῖς, ἢ μικρὰ παραθεῖναι τοῖς μείζοσι. καὶ ὅλως, ἡ σύγκρισις διπλοῦν ἐγκώμιόν ἐστιν· ἢ λόγος ἐξ ἐγκωμίου συγκείμενος. καὶ πᾶς μὲν τόπος συγκρίσεως, δεινὸς καθάπαξ καθέστηκε, μάλιστα δὲ ὁ τὰ μικρὰ παραβάλλων τοῖς μείζοσι. τοσαῦτα δὲ συγκρίνειν προσήκει, ὅσα καὶ ψέγειν, καὶ ἐγκωμιάζειν. πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά. οὐ δεῖ δὲ συγκρίνοντας ὅλον ὅλῳ παραβάλλειν, (ὕπτιον γὰρ καὶ οὐκ ἀγωνιστικόν) ἀλλὰ κεφαλαίῳ κεφάλαιον. ἀγωνιστικὸν γὰρ τοῦτόγε. ἐπεὶ τὸ διαιρεῖν, ἐγκωμίου τρόπος, οὐ συγκρίσεως. σύγκρισις δὲ ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν, ἐπείπερ ὅλον ἐστὶ τὸ προγύμνασμα σύγκρισις.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ ἈΧΙΛΛΕΩΣ ΚΑΙ ἝΚΤΟΡΟΣ.

Προοίμιον. Ἀρετὴν ἀρετῇ συγκρῖναι ζητῶν, ἀντεξεταζέτω τὸν Πηλέως πρὸς Ἕκτορα. καθ' αὑτὰς μὲν γὰρ αἱ ἀρεταὶ τίμιαι, παραβαλλόμεναι δέ, ζηλωτότεραι καθεστήκασι.

Πατρίς. Γεγόνασι τοίνυν ἄμφω γῆς οὐ μιᾶς, ἐπαινουμένης δὲ ὅμως ἑκάτερος. ὁ μὲν γὰρ Φθίας, ὅθεν ὁ τῆς Ἑλλάδος προ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.Δ. της Κ.Τ.Ι. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

προῆλθεν ἐπώνυμος. ὁ δὲ Τροίας, ἧς οἰκισταὶ θεῶν οἱ πρῶτοι γεγόνασιν. ὅσον δὴ τὸ γεγενῆσθαι χώρας ὁμοίας οὐχ ἧττον εἰς ἔπαινον, τοσοῦτον Ἕκτωρ Ἀχιλλέως οὐκ ἀπολείπεται. Καὶ γε- Πρόγονοι.
γονότες γῆς ἐπαινουμένης ἀμφότεροι, ἄμφω τὴν ἴσην ἔσχον συγγένειαν. ἑκάτερος γὰρ προῆλθε Διός. Πηλέως μὲν γὰρ Ἀχιλλεύς, Αἰακοῦ δὲ Πηλεύς, καὶ Διὸς Αἰακός. Ἕκτωρ τε ὁμοίως Πριάμου καὶ Λαομέδοντος, Λαομέδων δὲ προῆλθε Δαρδάνου, Δάρδανος δὲ Διὸς ἐγεγένητο παῖς. Καὶ προγόνου γεγονότες Διός, πα- Πατέρες.
τράσι παραπλησίοις ἐχρήσαντο. Ἀχιλλεῖ μὲν γὰρ πατέρες Αἰακὸς καὶ Πηλεύς. ὧν ὁ μὲν αὐχμῶν ἐξαιρεῖται τοὺς Ἕλληνας· ὁ δὲ Λαπίθας ἀνελών, ἆθλον τῆς ἀρετῆς, θεᾶ συνοικεῖν ἐκληρώσατο. Ἕκτορι δὲ πρόγονος ὑπῆρχε Δάρδανος, θεοῖς τὰ πρῶτα συνδιαιτώμενος. πατὴρ δὲ Πρίαμος, κρατῶν πόλεως τετειχισμένης ὑπὸ θεῶν. ὅσον δὴ παραπλήσιον τὸ θεοῖς συνοικεῖν, καὶ συνδιαιτᾶσθαι τοῖς κρείττοσι, τοσοῦτον Ἕκτωρ Ἀχιλλεῖ παραπλήσιος. Καὶ γεγονότες ἐκ Ἀνατροφή.
τοιῶνδε προγόνων ἄμφω πρὸς ἀνδρείαν ἐτράφησαν. ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ Χείρωνι τρέφεται, τῷ δὲ Πρίαμος κατέστη τροφεύς, φύσει τῆς ἀρετῆς εἰσφέρων διδάγματα. τὸ δὲ τραφῆναι πρὸς ἀρετὴν ἴσον ὂν ἐπ᾽ ἀμφοτέρων, ἴσην αὐτοῖς ἐπιφέρει τὴν εὔκλειαν. Ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας ἄμ- Πράξεις.
φω προῆλθον, ἐφ᾽ ἑνὸς πολέμου τὴν ἰσχὺν ὁμοίαν ἐκέκτηντο. πρῶτον μὲν γὰρ Ἕκτωρ ἡγεῖτο τῶν Τρώων, καὶ περιὼν Τροίας καθίσατο πρόβολος. ἔπειτα θεοῖς συμμαχούμενος ἔμενε, καὶ κεῖσθαι πεσὼν παρέσχε τὴν Τροίαν. Ἀχιλλεὺς δὲ τῆς

Ἑλλά

Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ἑλλάδος ἐν τοῖς ὅπλοις ἡγεῖτο. καὶ πάντας φοβῶν κατηγωνίζετο Τρῶας, καὶ συναγωνιζομένην εἶχε τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ πεσὼν, τοῦ κρατεῖν ἀφῃρεῖτο τοὺς Ἀχαιούς. καὶ ὁ μὲν ἡττηθεὶς ἀνῃρεῖτο διὰ τῆς Ἀθηνᾶς. ὁ δὲ πρὸς Ἀπόλλωνος βαλλόμενος ἔπιπτε. καὶ γεγονότες ἄμφω παρὰ θεῶν, ἐκ θεῶν ἀνῃρέθησαν. ὅθεν γὰρ τὸ γένος, καὶ τὸ τοῦ βίου τέλος εἰλήφασιν. ὅσον δὴ παραπλήσιον βίος καὶ θάνατος, τοσοῦτον Ἕκτωρ

Ἐπίλογος. Ἀχιλλεῖ παραπλήσιος. Ἦν ἕτερα πλείονα λέγειν περὶ τῆς ἀμφοῖν ἀρετῆς, εἰ μὴ τὴν δόξαν ἄμφω παραπλησίαν εἶχον τῶν ἔργων.

ΟΡΟΣ ΗΘΟΠΟΙΙΑΣ.

Ἠθοποιΐα ἐστὶ μίμησις ἤθους ὑποκειμένου προσώπου. διαφοραὶ δὲ αὐτῆς εἰσὶ τρεῖς· εἰδωλοποιΐα, προσωποποιΐα, ἠθοποιΐα. καὶ ἠθοποιΐα μὲν, ἡ γνώριμον ἔχουσα πρόσωπον, πλαττομένη δὲ μόνον τὸ ἦθος, ὅθεν καὶ Ἠθοποιΐα προσαγορεύεται. οἷον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἡρακλῆς Εὐρυσθέως ἐπιτάσσοντος. ἐνταῦθα ὁ μὲν Ἡρακλῆς ἔγνωσται, τὸ δὲ τοῦ λέγοντος ἦθος πλαττόμεθα. Εἰδωλοποιΐα δὲ, ἡ πρόσωπον μὲν ἔχουσα γνώριμον, τεθνεὼς δὲ, καὶ τοῦ λέγειν παυσάμενον. ὡς ἐν Δήμοις Εὔπολις ἔπλασεν, καὶ Ἀριστείδης ἐν τῷ ὑπὲρ τῶν τεσσάρων. ὅθεν καὶ εἰδωλοποιΐα προσαγορεύεται. προσωποποιΐα δὲ, ὅταν ἅπαντα πλάττηται καὶ ἦθος, καὶ πρόσωπον, ὥσπερ ἐποίησε Μένανδρος ἔλεγχον. ὁ γὰρ ἔλεγχος πρᾶγμα μὲν, οὐ μὴν ἔτι καὶ πρόσωπον. ὅθεν καὶ προσωποποιΐα προσαγορεύεται. πλάττεται γὰρ μετὰ τοῦ ἤθους καὶ πρόσωπον. ἡ μὲν οὖν διαίρεσις αὕτη. τῶν δὲ ἠθοποιϊῶν, αἱ μέν εἰσι

πα

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

παθητικαί, αἱ δὲ, ἠθικαί. αἱ δὲ μικταί. καὶ παθητικαὶ μὲν, αἱ κατὰ πάντα πάθος σημαίνουσαι μόριον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἑκάβη κειμένης τῆς Τροίας. ἠθικαὶ δὲ, αἱ μόνον ἦθος εἰσφέρουσαι. οἷον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἠπειρώτης ἀνὴρ πρῶτον θεασάμενος θάλασσαν. μικταὶ δὲ, αἱ τὸ συναμφότερον ἔχουσαι. οἷον, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀχιλλεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ κειμένῳ, βουλευόμενος πολεμεῖν. ἦθος μὲν γὰρ ἡ βουλὴ, πάθος δὲ, φίλος πεσών. ἐργάσῃ δὲ τὴν ἠθοποιίαν χαρακτῆρι σαφεῖ, συντόμῳ, ἀνθηρῷ, ἀπολύτῳ, ἀπηλλαγμένῳ πάσης πλοκῆς τε καὶ σχήματος. καὶ διαιρήσεις ἀντὶ κεφαλαίων τοῖς τρισὶ χρόνοις, ἐνεστῶτι, παρῳχηκότι, καὶ μέλλοντι.

ΗΘΟΠΟΙΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΗ.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους Νιόβη κειμένων τῶν παίδων.

Οἵαν ἀνθ' οἵας ἀλλάσσομαι τύχην· ἄπαις, ἡ πρὶν εὔπαις δοκοῦσα. καὶ περιέστη τὸ πλῆθος εἰς ἔνδειαν, καὶ μήτηρ ἑνὸς οὐχ ὑπάρχω παιδὸς, ἡ πολλῶν τοῦτο δόξασα πρότερον. ὡς ἔδει τὴν ἀρχὴν μὴ τεκεῖν, ἢ τίκτειν εἰς δάκρυα. τῶν οὐ τεκουσῶν, αἱ στερηθεῖσαι εἰσὶν ἀτυχέστεραι· τὸ γὰρ εἰς πεῖραν ἧκον, ἀνιαρὸν εἰς ἀφαίρεσιν. ἀλλ' οἴμοι, παραπλησίαν ἔχω τῷ τεκόντι τὴν τύχην. Ταντάλου προῆλθον, ὃς συνδιῃτᾶτο μὲν τοῖς θεοῖς, θεῶν δὲ μετὰ τὴν συνουσίαν ἐξέπιπτε. καὶ καταστᾶσα Ταντάλου, βεβαιῶ τὸ γένος τοῖς ἀτυχήμασι. συνήφθην Λητοῖ, καὶ διὰ ταύτην κακοπραγῶ, καὶ τὴν ὁμιλίαν εἰς ἀφαίρεσιν εἴληφα παίδων, καὶ τελευτᾷ μοι πρὸς συμφορὰς συνουσία θεοῦ. πρὶν εἰς πεῖραν ἀφικέσθαι Λητοῦς, ζηλωτοτέρα μήτηρ ὑπῆρχον. καταστᾶσα δὲ γνώριμος,

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

μος, ἀπορῶ γονῆς, ἣν πρὸ τῆς πείρας εἶχον εἰς πλῆθος. καὶ νῦν ἑκατέρων παίδων κεῖταί μοι γόνος, καὶ θρηνεῖν ἀπορώτερον, ὃ κατέστη σεμνότερον. ποῖ τράπωμαι; τίνων ἀνθέξωμαι; ποῖος ἀρκέσει μοι τάφος πρὸς ὅλων παίδων κειμένων ὄλεθρον; ἐπιλείπουσι πρὸς τὰς συμφορὰς αἱ τιμαί. ἀλλὰ τί ταῦτα ὀδύρομαι, παρὸν αἰτῆσαι θεοὺς ἑτέραν ἀλλάξασθαι φύσιν; μίαν τῶν ἀτυχημάτων τεθέαμαι λύσιν, μεταστῆναι πρὸς τὰ μηδὲν αἰσθανόμενα. ἀλλὰ μᾶλλον δέδοικα, μὴ καὶ τοῦτο φανεῖσα, μένω δακρύουσα.

ΟΡΟΣ ΕΚΦΡΑΣΕΩΣ.

Ἔκφρασίς ἐστι λόγος περιηγηματικὸς, ὑπ' ὄψιν ἄγων ἐναργῶς τὸ δηλούμενον. ἐκφραστέον δὲ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιρούς τε καὶ τόπους, ἄλογα ζῶα, καὶ πρὸς τούτοις φυτά. πρόσωπα μὲν, ὥσπερ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ περὶ τοῦ Εὐρυβάτου. Γυρὸς ἐν ὤμοισι, μελάγχροος, οὐλοκάρηνος. πράγματα δὲ, ὡς ναυμαχίας, καὶ πεζομαχίας, ὥσπερ ὁ συγγραφεύς. καιροὺς δὲ, ὡς ἔαρ, καὶ θέρος, φράζων ὁπόσα παρ' αὐτὰ τῶν ἀνθέων προέρχεται. τόπους δὲ, ὡς αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης τὸν λιμένα τῶν Θεσπρωτῶν εἶπε Χειμέριον, καθάπερ ἔχει σχήματος. ἐκφράζοντας δὲ δεῖ πρόσωπα μὲν, ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπὶ τὰ τελευταῖα ἰέναι, τουτέστιν ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ πόδας. πράγματα δὲ, ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῶν τε, καὶ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὅσα ἐκ τούτων ἐκβαίνειν φιλεῖ. καιροὺς δὲ, καὶ τόπους, ἐκ τῶν περιεχόντων ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων. τῶν δὲ ἐκφράσεων αἱ μὲν εἰσὶν ἁπλαῖ, αἱ δὲ συνεζευγμέναι, καὶ ἁπλαῖ μὲν ὡς αἱ πεζομαχίας, ἢ ναυμαχίας

Ὀδυσ. τ'.

χίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘ. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

χίας διεξερχόμεναι. συνεζευγμέναι δὲ, ὡς αἱ πράγματα, καὶ καιροὺς ἅμα συνάπτουσαι. ὥσπερ ὁ Θουκυδίδης τὴν ἐν Σικελίᾳ νυκτομαχίαν ἐκφράζει. μετὰ γὰρ τῆς μάχης ὅπως ἐπράττετο, καὶ νυκτὸς ὅπως εἶχεν, ὡρίσατο. ἐκφράζοντας δὲ δεῖ τόν τε χαρακτῆρα ἀνειμένον ἐκφέρειν, καὶ διαφόροις ποικίλλειν τοῖς σχήμασι, καὶ ὅλως ἀπομιμεῖσθαι τὰ ἐκφραζόμενα πράγματα.

ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Αἱ ἀκροπόλεις δὲ ἄρα ταῖς πόλεσιν εἰς κοινὴν μὲν ἕστασιν ἀσφάλειαν· πόλεων γὰρ ἄκραι γεγόνασι. τειχίζονται δὲ οὐ μᾶλλον αὐταὶ τοῖς οἰκήμασιν, ἢ τὰς πόλεις τειχίζουσιν. καὶ τὴν μὲν Ἀθηναίων Ἀκρόπολιν μέσος Ἀθηνῶν περιείληφε χῶρος· ἄκραν δὲ ἣν Ἀλέξανδρος τῆς οἰκείας ἐπίθετο πόλεως, οἷς προσηγόρευσεν εἴργασται. πρὸς ἄκρον γὰρ ἔστησε πόλεως. καὶ γνησιώτερον αὐτὴν ἐστὶ προσειπεῖν ἀκρόπολιν, ἢ ἐφ' ᾗ φρονεῖν Ἀθηναῖοι παρέλαβον. ἔχει γὰρ ὧδέ πως, ὥσπερ ὁ λόγος διέξεισιν. ἀκρατὶς ἐξανέχει τῆς γῆς, μέχρι μὲν πολλοῦ προϊοῦσα εἰς ὕψος, καλουμένη δὲ δι' ἀμφοτέρων ἀκρόπολις, οἷς τε εἰς ἄκρον ἐπαίρεται, καὶ οἷς ἐπ' ἄκρῳ τέτακται πόλεως. ὁδοὶ δὲ ἐπὶ ταύτην οὐκ ἴσαι. τῇ μὲν γὰρ ὁδὸς, τῇδε γέγονεν εἴσοδος. καὶ τὰς προσηγορίας αἱ ὁδοὶ μεταβάλλουσιν, ὡς ἔχουσι τόπου καλούμεναι. τῇ μὲν γὰρ ὑπάρχει ποσὶ προσελθεῖν, καὶ κοινὴ, καὶ πρὸς ἁμάξαις τοῖς εἰσιοῦσιν ὁδός. τῇδε, προσανεσπάσθησαν ἀναβαθμοὶ, ἔνθα διελθεῖν ἁμάξαις ἄβατον. κλί-